

Vähihaigete palliatiivse ravi korraldus Soomes

Leena Rosenberg

Soome Vähipatsientide Ühing

Syöpäjärjestöjen organisaatio

Vähihaigete ühenduste organisatsioon

- Syöpäjärjestöt – yleisnimi koko kentälle

Vähiühendused - koondnimi

- Suomen Syöpäyhdistys

Soome vähiühing

- 12 maakunnallista syöpäyhdistystä

12 maakondlikku ühingut

- 5 valtakunnallista potilasyhdistystä

5 riiklikku patsientide ühingut

- Syöpärekisteri

Vähiregister

Suomen Syöpäpotilaat ry

Soome vähipatsientide ühing

- Perustettu vuonna 1971

Asutatud aastal 1971

- Valtakunnallinen syöpäpotilaiden etujärjestö

Riiklik vähahaigete eest seisev ühendus

- Potilastiedotus, Internet, potilasoppaat

Patsientide teavitus, Internet, kirjalikud materjalid

- Valtakunnalliset syöpäpotilasverkostot

Riiklikud vähahaigete võrgustikud

- Valtakunnallinen vaikuttaminen ja edunvalvonta

Riiklikult vähahaigete huvide eest seismine ja teavitamine

- 4 työntekijää

4 töötajat

Palliatiivinen hoito ja saattohoito

Palliatiivne ravi ja elu lõpu ravi

- *Palliatiivinen hoito* tarkoittaa parantumattomasti sairaan aktiivista kokonaisvaltaista hoitoa siinä vaiheessa, kun parantavan hoidon mahdollisuuksia ei enää ole.

Palliatiivne ravi tähendab kaugelearenenud haigusega isiku aktiivset täielikku ravi olukorras kus tervendav ravi pole enam võimalik.

- Parantumattomasti sairas saattaa tarvita pitkäaikaista, jopa vuosia kestävää oireita lievittävää hoitoa. Palliatiivisen hoidon päämääränä on kuolevan ja hänen läheistensä mahdollisimman hyvä elämänlaatu.

Kaugelearenenud haigusega isik vajab pikaajalist juba aastaid kestvat vaevusi leevendavat ravi. Palliatiivse ravi peamine eesmärk on sureva isiku ja tema lähedaste võimalikult hea elukvaliteet.

-
- *Saattohoito* ajoittuu lähemmäksi kuoleman todennäköistä ajankohtaa (kestoltaan viikkoja tai enintään kuukausia).

Elu lõpu ravi tähendab peagi sureva isiku ravi ning kestab tavaliselt nädalaid kuni kuid.

- Saattohoidossa käytettävien joidenkin lääkkeiden käyttöaiheet tai annokset saattavat poiketa myyntiluvissa mainituista.

Elu lõpu lähedal kasutatavate ravimite kasutamisenäidustused või annused võivad erineda tavapäraselt kasutusel olevatest.

Syöpä pitkäaikaissairautena

Vähk kui krooniline haigus

- Yhä useampi sairastaa syöpää pitkäaikaissairautena

Järjest rohkem isikuid põevad vähki kui kroonilist haigust

- Tautia voidaan hallita lääkkeillä

Haigust on võimalik hoida ravimitega kontrolli all

- Vaihtelevat hoito- ja ei hoitoa jaksot

Vahelduvad ravi ja ravivabad perioodid

- Onko kysymys palliatiivisesta hoidosta?

Kas tegemist on palliatiivse raviga?

- Keskustelua käydään

Diskussioon jätkub

-
- Palliatiiviseen eli oireita lievittävään hoitoon siirtyminen tai saattohoidon aloittaminen ovat tärkeitä päätöksiä. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista velvoittaa kunnioittamaan potilaan itsemääräämisoikeutta.

Palliatiivse ehk kaebusi leevendava raviga või terminaali/elu lõpu/ raviga alustamine on olulised otsused. Patsiendi õiguste seadus rõhutab patsiendi õigust oma ravi eest otsustada.

- Hoidon periaatteista eli *hoitolinjauksesta* tulisi sopia tarpeeksi ajoissa ja yhteisymmärryksessä hoidettavan ja läheisten kanssa. Myös hoidettavan itsensä tulee olla tietoinen hoitopäätösten perusteista ja seuraamuksista.

Ravi põhimõtetest ehk ravisuundadest tuleb kokkuleppida õigeaegselt ning see peab toimuma koostöös patsiendi ja tema lähedastega. Patsient peab olema teadlik raviotsuste valiku põhjendustest ja võimalikest tulemustest.

Palliativiseen hoitoon on tehty koko maassa käytettävät
Käypä hoito suositukset

ja

Ne sisältyvät myös kansalliseen syöpähoito
suunnitelmaan 2014-2025

Palliativise ravi kohta on Soomes olemas oma ravijuhend
ning

palliativise ravi põhimõttes sisalduvad ka Soome riiklikus
vähistrateegias 2014-2015.

-
- Saattohoitopäätöstä edeltävät hoitoneuvottelut.

Terminaalraviga alustamisele eelneb konsiilium

- Hoitoneuvotteluissa käydään läpi potilaan sairauteen ja sen hoitoon liittyvät asiat, eri hoitovaihtoehdot ja tulevaisuuden näkymät sekä tehdään hoidon linjauksiin liittyvät päätökset.

Konsiiliumis käiakse läbi patsiendi haigus ja senine ravi, erinevad ravivõimalused ja tulevikuvisionid ning otsustakse edaspidise ravi suund

- Hoidon linjaukseen kuuluu myös elämää pitkittävien hoitojen lopettaminen tai aloittamatta jättäminen taudin kulun, ennusteen ja hoidon mahdollisuuksien mukaisesti.

Ravisuund puudutab ka elu pikendavate ravide lõpetamist või alustamata jätmist võttes arvesse haiguse kulgu, prognoosi ja ravivõimalusi

- Hoitolinjaukset tehdään yksilöllisesti ja potilaan tarpeet huomioon ottaen.

Ravisuund otsustakse individuaalselt võttes arvesse konkreetse patsiendi soovid ja vajadused

- Saattohoitopäätös on päätös siirtyä parantavasta hoidosta oireiden hoitoon.

Terminaalraviotsus on otsus, et tervendavast ravist loobutakse ning ravitakse ainult vaevusi

-
- Neuvottelussa kuunnellaan potilaan ajatuksia ja tunteuksia muun muassa arjen järjestelyistä, sairauden kokemuksista, peloista ja hoidon toiveista.

Konsiiliumis kuulatakse patsiendi arvamust ja tundeid, kaasa arvatud argieluga toimetulekut, haiguse kogemust, tema hirme ja soove

- Hoitoa koskevat päätökset tekee potilaan hoidosta vastaava lääkäri yhteisymmärryksessä potilaan tai hänen edustajansa kanssa.

Ravi puudutavad otsused teeb patsiendi raviarst koostöös patsiendi või tema esindajaga

- Päätökset perusteluineen kirjataan selkeästi ja yksityiskohtaisesti potilasasiakirjoihin.

Otsused koos põhjendustega dokumenteeritakse selgelt ning detailselt patsiendi haiguslukku

Hoidon toteuttajat

Ravi läbiviijad

- Syövän erikoissairaanhoito

Onkoloogiakliinikud

- Perussairaanhoito

Õendusabi

- Työterveyshuolto

Töötervishoid

- Yksityinen sektori

Eraarstiabi

- Syöpäjärjestöt

Vähiühingud

Palliatiivinen hoito

Palliatiivne ravi

- Toteutuu erikoissairaanhoidossa tai perussairaanhoidossa, ei psykososiaalista tukijärjestelmää

Toimub eriarstiabis või esmatasandi arstiabis, ei ole toimivat psühhosotsiaalse toe süsteemi

- Syöpäjärjestöjen palvelut: Syöpäneuvontapuhelin, alueelliset neuvonta-asetat, vertaistukihenkilöt, keskusteluryhmät, sopeutumisvalmennuskurssit, valtakunnalliset syöpäpotilaverkostot

Vähiühingute teenused: nõuandetelefon, piirkondlikud nõuandekeskused, vestlusrühmad, kohanemiskursused, riiklikud vähihaigete võrgustikud

Saattohoito Terminaalravi / Elu lõpu ravi

- Perusterveydenhuolto, jossa kehitetään osaamista ja saattohoitoyksiköitä

Esmatasand, kus arendatakse oskusi ja surevate patsientide ravikeskusi

- Potilaat pyritään siirtämään erikoissairaanhoidosta perussairaanhoidoon

Patsientide ravi siirdub eriarstiabist esmatasandile

- Puuttuu psykososiaalinen tuki

Puudulik psühhosotsiaalne toetus

- Saattohoitokodit, joita on 4

Hospiitshaiglad, kokku 4

- Syöpäjärjestöjen palvelut: neuvontapalvelut, saattohoidon kotisairaanhoido, saattohoidon tukihenkilöt, läheisensä menettäneiden ryhmät ja kurssit

Vähiühingute teenused: nõustamine, koduravi, tugiisikud, lähedase kaotanud isikute rühmad ja kursused

Tulevaisuuden haasteet

Tuleviku väljakutsed

- Väestö vanhenee

Rahvastik vananeb

- Palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa tarvitsevien määrä kasvaa

Palliatiivset ravi ja terminaalravi vajavate isikute hulk kasvab

- Kesken oleva sosiaali- ja terveysturva

Poleliolev sotsiaal- ja tervishoiusüsteemi uuendus

- Uusi hallitus ja poliittinen yleiskuva

Uus valitsus ja poliitiline üldpilt

- Riittävätkö resurssit?

Kas ressursse on piisavalt?

Lämmin kiitos Teille Kaikille!

Hyvää Kesää!

Südamlik tänu teile kõigile!

Ilusat suve!

